

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2017 m. gruodžio 13 d.

„Rinkimų stebėjimo misijos: dėtos pastangos siekiant atsižvelgti į rekomendacijas, tačiau būtinas geresnis stebėjimas“, – teigia ES auditoriai

Remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, reikia daugiau pastangų, siekiant padėti šalims įgyvendinti ES rinkimų stebėtojų pateiktas rekomendacijas. Auditoriai teigia, kad rekomendacijų pateikimas pastaraisiais metais pagerėjo, tačiau jas rengiant būtina daugiau konsultuotis su vietos suinteresuotosiomis šalimis vietoje.

ES rinkimų stebėtojai, nesikišdami į pačių rinkimų rengimą, renka ir analizuoja su rinkimų procesu susijusius faktus ir teikia nepriklausomą vertinimą. Praėjus dviem mėnesiams po rinkimų dienos jie pateikia išsamią ataskaitą su rekomendacijomis kaip pagerinti būsimų rinkimų sistemą. Rekomendacijose nagrinėjami klausimai nuo rinkėjų registravimo iki rinkimų smurto. Jos teikiamos priimančiosios šalies institucijoms, kurios nėra oficialiai įpareigotos jas įgyvendinti.

Auditoriai vertino, ar Europos išorės veikslių tarnyba (EIVT) ir Europos Komisija priimančiosioms šalims teikė pakankamą paramą, skirtą įgyvendinti rinkimų stebėjimo misijų Ganoje, Jordanijoje, Nigerijoje ir Šri Lankoje pateiktas rekomendacijas. Jie daugiausia dėmesio skyrė po 2010 m. stebėtiems rinkimams.

„Nepaprastai svarbu į šias rekomendacijas atsižvelgti siekiant kiek įmanoma padidinti rinkimų stebėjimo poveikį, – teigė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Ville Itälä. – Jei priimančioji šalis nepašalina rinkimų trūkumų, yra rizika, kad trūkumai išliks ir jų iki būsimų rinkimų netgi padaugės“.

Auditoriai nustatė, kad EIVT ir Komisija dėjo pagrįstas pastangas siekdamas paremti rekomendacijų įgyvendinimą. Rekomendacijų pateikimas pastaraisiais metais pagerėjo, tačiau būtina labiau konsultuotis vietoje. EIVT ir Komisija palaikė politinį dialogą ir teikė paramą rinkimams, siekdamas paremti rekomendacijų įgyvendinimą, tačiau padėties po rinkimų stebėjimo misijų nerengiama taip dažnai, kaip jos galėtų vykti. Galiausiai, teigia auditoriai, nėra nei centrinio lygmeniu rengiamos rekomendacijų apžvalgos, nei sistemingo jų įgyvendinimo vertinimo.

Stebėjimo misijų sąnaudos labai skiriasi, nelygu kokios yra aplinkybės. Tačiau remiantis naujausiais turimais duomenimis, vidutinės sąnaudos siekia 3,5 milijono eurų. 2015–2017 m.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63
Damijan Fišer – atstovas spaudai T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

rinkimams stebėti skirtas biudžetas per metus vidutiniškai sudarė apie 44 milijonus eurų.

Auditoriai rekomenduoja EIVT:

- užtikrinti, kad teikiant rekomendacijas būtų vadovujamasi dokumentų rengimo gairėmis ir šablonu;
- užtikrinti, kad iki baigiant rengti ataskaitą misijos grupė konsultuotųsi su priimančiosios šalies suinteresuotosiomis šalimis dėl rekomendacijų;
- užtikrinti, kad suinteresuotųjų šalių apskritojo stalo posėdžiai būtų rengiami ne anksčiau kaip po keturių darbo dienų po ataskaitos paskelbimo;
- kai įmanoma, siųsti padėties po rinkimų stebėjimo misijas į šalis, kurios yra priėmusios stebėjimo misijas;
- įsteigti rekomendacijoms skirtą centralizuotą saugyklą ir reguliariai sekti jų įgyvendinimo pažangą.

Pastabos leidėjams

Rinkimų stebėjimas yra svarbi demokratijos, žmogaus teisių ir teisinės valstybės skatinimo priemonė. Gerai valdomi rinkimai gali prisidėti prie taikaus politinės galios perdavimo. 2000 m. nustačius rinkimų stebėjimo metodiką, ES surengė 138 rinkimų stebėjimo misijas 66 Afrikos, Viduriniųjų Rytų, Azijos ir Lotynų Amerikos šalyse. Beveik pusė misijų rengiamos Afrikoje.

Stebėjimo misijoms paprastai vadovauja Europos Parlamento narys (-ė), kurį (-ią) paskiria ES vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai, ir kuris (-i) veikia kaip misijos pagrindinis stebėtojas (-a). Stebėtojai privalo būti griežtai nešališki ir nesielgti šališkai su kuria nors rinkimų proceso puse.

Specialioji ataskaita Nr. 22/2017 „Rinkimų stebėjimo misijos: dėtos pastangos siekiant atsižvelgti į rekomendacijas, tačiau būtinas geresnis stebėjimas“ paskelbta Europos Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu) 23 ES kalbomis.